

На основу члана 41. став 10. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 – др. пропис), Министарство финансија објављује

ИЗВЕШТАЈ
о спроведеној јавној расправи
о Предлогу програма за сузбијање сиве економије 2022-2025

Одбор за привреду и финансије, на седници одржаној 2. фебруара 2022. године, одредио је Програм јавне расправе о Предлогу програма за сузбијање сиве економије (у даљем тексту: Предлог програма) на предлог Министарства финансија у складу са чланом 45. став 1. Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика и чланом 41. Пословника Владе.

Јавна расправа о Предлогу програма спроведена је у складу са усвојеним Програмом јавне расправе у периоду од 4. до 28. фебруара 2022. године. Текст Предлога програма био је званично доступан на сајту Министарства финансија www.mfin.gov.rs и на порталу „е-Консултације”.

Сагласно Закључку Владе 05 Број: 011-831/2022-1 од 2. фебруара 2022. године и Програму јавне расправе, сходно мерама Владе, а у циљу спречавања ширења епидемије заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 и заштите здравља грађана, предлози, сугестије, иницијативе и коментари о Предлогу програма достављани су Министарству финансија искључиво електронским путем на е-mail адресу: fiskalni.sektor@mfin.gov.rs и путем портала „е-Консултације”.

Такође, сагласно Закону о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18), пре почетка формалне јавне расправе, одржане су консултације са представницима државних органа, у циљу ближег дефинисања мера и активности. Током консултативног процеса одржани су и састанци са међународним институцијама, ради представљања Предлога програма, као и консултације са представницима привреде.

Коментаре, примедбе, предлоге и сугестије путем е-mail адресе доставили су:

1. Недовић Немања,
2. Радовић Драган,
3. Агенција за привредне регистре (у даљем тексту АПР),
4. Народна банка Србије (у даљем тексту НБС),
5. Републички секретаријат за јавне политике (у даљем тексту РСЈП),
6. Пореска управа (у даљем тексту ПУРС),
7. Удружења „Заштитиник предузетника и привредника Србије”,
8. Савет страних инвеститора и
9. Унија послодаваца Србије.

Коментари Недовић Немање– **Нису прихваћени**

Коментари су били уопштени, већина наведеног се налази у самом Предлогу програма. Део 8.3 нећемо брисати, сматрамо да безготовинско пословање мора да постоји

у приватном сектору, али и у јавној управи и тиме што се уводи могућност безготовинског плаћања у јавној управи не сматрамо да јавна управа учествује у сивој економији.

Коментари Радовић Драгана– **Није било конкретних предлога за измене**

Коментари су били уопштени, већина наведеног се налази у Предлогу програма. Наводимо само један пример, а то је увођење новог система фискализације. Нови модел фискализације заснива се на online режиму који омогућава достављање података о издатим фискалним рачунима Пореској управи у реалном времену у тренутку промета на мало, који ће осигурати да се сваки промет добара и услуга на мало, као и сваки примљени аванс за будући промет добара и услуга на мало евидентира преко електронског фискалног уређаја. На овај начин стварају се услови Пореској управи за ефикасно праћење и контролу пореских обвезника код којих постоји ризик од избегавања плаћања пореза, као и повећање броја пореских контрола у самом седишту пореског органа, чиме се смањује потреба за теренским контролама, а што је један од основних недостатака постојећег система фискализације. Проширен је обухват фискализације на све обвезнике пореза на приходе од самосталне делатности и све обвезнике пореза на добит правних лица, који врше промет на мало, с тим да је изузетно могуће поједине делатности изузети од обавезе евидентирања промета на мало у посебно оправданим случајевима.

Коментари АПР – **Прихваћени**

Сви коментари су се односили на правно-техничку редакцију.

Коментари НБС – **Делимично прихваћени**

Сви коментари који су се односили на правно-техничку редакцију су прихваћени. Коментар који се односи на измене у делу Појмовник и скраћенице није прихваћен, сматрамо да не треба додавати називе два документа.

Коментари РСЈП – **Делимично прихваћени**

Сви коментари су се односили на редефинисање предложених мера.

Први коментар се односи на то да се мера 3.5 Кампања за подстицање безготовинског плаћања изостави из програма, а да се појединачне активности из те мере пребаце у одговарајуће мере чију промоцију предвиђају. Конкретно, активности из наведене мере које се односе на промоцију безготовинског плаћања за јавне услуге потребно је преbacити у меру 3.3 Стимулисање безготовинског плаћања за јавне услуге, а активности из мере 3.5 које се односе на промоцију безготовинског плаћања за остала добра и услуге, потребно је преbacити у меру 3.4. Стимулисање безготовинског плаћања за остала добра и услуге. Наведени предлог није прихваћен, с обзиром да је НБС на Састанку Стручне групе за сузбијање сиве економије била против.

Други коментар је прихваћен, а подразумевао је да се активности из мере 3.8 Промоција нове регулативе везане за радно ангажовање, које се односе на промоцију нових облика радног ангажовања и њиховог пореског третмана, пребаце у меру 3.6 Регулисање нових облика радног ангажовања и њиховог пореског третмана, а активности из мере 3.8

које се односе на промоцију поједностављеног радног ангажовања на нове делатности, пребаце у меру 3.7 Проширивање обухвата поједностављеног радног ангажовања на нове делатности.

Трећи коментар је прихваћен, а подразумева спајање мера 2.3 Спровођење кампање јачања фискалне одговорности и дисциплине и 2.7 Промоција борбе против сиве економије.

Коментари ПУРС – Прихваћени

Сви коментари су се односили на правно-техничку редакцију или на додатно прецизирање одређених одредби.

Коментари Удружења „Заштитиник предузетника и привредника Србије” – **Нису прихваћени**

Први коментар се односи на део 2.3 Улога и задатак Координационог тела за сузбијање сиве економије, тј. на део да радом Стручне групе не би требало да координира НАЛЕД, већ Министарство привреде. Наведени коментар није прихваћен јер је Координационо тело, као и Стручна група формирана од Стране Владе Републике Србије и чланови су министри, представници државне управе и привреде.

Други коментар се односи на део 3.1 Плански документи релевантни за сузбијање сиве економије и коментари су се односили на поједина законска решења. Нпр. предлаже се изузимање одређених делатности из новог система фискализације, а циљ новог законског решења јесте да се обухват фискализације повећа. Такође, предлаже се укидање посредника у Закону о електронском фактурисању. Законом је дефинисано да ће коришћење система е-фактура бити бесплатно, али са друге стране, ако сами корисници оптирају за информационе посреднике, њихов однос биће регулисан међусобним уговором, а не законом. Наведени коментар није прихваћен.

Трећи коментар се односи на делове 3.2.1 Закон о инспекцијском надзору и 3.2.2 Закон о пореском поступку и пореској администрацији, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан.

Четврти коментар се односи на делове 3.2.3 Закон о платном промету и 3.2.4 Закон о платним услугама, да се избаце децимале из платног промета, али коментари нису прихваћени с обзиром да децимале не стварају хаотичан систем, како је наведено у коментару.

Пети коментар се односи на део 3.2.5 Закон о међубанкарским накнадама и посебним правилима пословања код платних трансакција на основу платних картица није прихваћен с обзиром да наведени закон не дефинише рекламирање плаћања на рате као производ који пружа банка.

Шести коментар се односи на део 3.2.6 Закон о електронском фактурисању, да се укину посредници у Закону о електронском фактурисању. Опет наводимо да ће коришћење система е-фактура бити бесплатно да би се избегли додатни трошкови за привреду, али са друге стране, ако сами корисници оптирају за информационе посреднике, њихов однос биће регулисан међусобним уговором, а не законом.

Седми коментар се односи на делове 3.2.7 Закон о привредним друштвима и 3.2.8 Закон о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан.

Осми коментар се односи на део 3.2.9 Закон о поједностављеном радном ангажовању на сезонским пословима у одређеним делатностима, да се процедура поједностави, смањи намет и прошири обухват. Наведеним Предлогом програма јесте дефинисано да се обухват прошири, али процедура не може бити једноставнија. Сама процедура траје мање од 10 минута у односу на пет сати колико је захтевала регистрација по уговору о привременим и повременим пословима. Издатак за порез и доприносе нижи је за чак трећину у односу на претходни модел и износи 300 динара дневно.

Девети коментар се односи на део 3.3 Усклађивање са правним оквиром ЕУ, где је наведено да ПДВ образац има три пута више поља него што је пракса ЕУ. Међутим није наведено да је управо увођењем наведеног обрасца убрзан процес повраћаја ПДВ, па уместо да привредни субјекти чекају 45, односно 15 дана, сада, када порески инспектори имају више података, свим привредним субјектима који су ниско ризични ПДВ буде враћен у року од 20 до 35 дана, односно 10 дана.

Десети коментар се односи на делове VII. Анализа опција за остварење циљева и VIII. Мере за остварење циљева, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан.

Једанаести коментар се односи на део 8.1 Посебан циљ 1: Јачање капацитета инспекција и прекршајних судова, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан.

Дванаести коментар се односи на део 8.2 Посебан циљ 2: Унапређење поступка пореског надзора и пријаве, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан.

Тринаести коментар се односи на део 8.3 Посебан циљ 3: Фискално и административно растерећење легалног пословања, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан. У овом делу коментар је био да би приступ здравству требало да имају сви и наводимо да у складу са законом, сви грађани Републике Србије могу да буду здравствено осигурани, без обзира да ли остварују приходе и на тај начин обезбеде себи и члановима своје породице пун обим здравствене заштите.

Коментари Савета страних инвеститора – Делимично прихваћено

Први коментар се односи на део 2.3 Улога и задатак Координационог тела за сузбијање сиве економије. Представници МУП су чланови Стручне групе у оквиру Координационог тела, а колеге из МРЕ нису представници Стручне групе.

Други коментар односи се на додавање нове тачке у оквиру тачке 4 која се односи на борбу против сиве економије у области сузбијања нелегалне трговине нафтних деривата, али није прихваћен. Влада РС је усвојила Уредбу о обележавању деривата нафте, као и пратећа подзаконска акта и тренутно се спроводи борба против сиве економије у области деривата нафте. Наведена борба се спроводи у сарадњи државних органа овлашћеним пружаоцима услуге маркирања деривата нафте у Националном програму маркирања деривата нафте и сматрамо да не би требало да буде део Програма за сузбијање сиве економије. Напомињемо да ће се приликом ревизије текста Програма размотрити могуће измене.

Трећи коментар се односи на измене у делу Програма развоја јавних набавки у РС и није прихваћен. Програм развоја јавних набавки у Републици Србији за период 2019-2023. године („Службени гласник РС”, број 82/2019) и Акциони план за 2021. годину за

спровођење тог програма већ су усвојени и усмерени су на даљи развој модерног и ефикасног система јавних набавки.

Четврти коментар се односи на допуну циљева који се односе на борбу против нелегалне трговине нафтним дериватима и није прихваћен, а разлози су објашњени у коментару број два.

Пети коментар се односи на имплементацију система за електронско фактурисање и наводимо да је тренутно у току пријављивање корисника на демо верзију система. Предлог тренутно није прихваћен али ће у наредном периоду бити разматран.

Шести, седми и осми коментар се односе на део VII. Анализа опција за остварење циљева, али није било конкретних предлога за измене, тако да нисмо ништа мењали у тексту Предлога Програма. Све три наведене области су део Предлога програма и биће праћене у наредном периоду, те ће се приликом ревизије текста Програма, након две године, разматрати додатне измене.

Девети, десети и једанаести коментар се односе на део 8.1 Посебан циљ 1: Јачање капацитета инспекција и прекршајних судова. Није било конкретних измена у тексту, али је препозната важност Координационе комисије, као и план оспособљавања инспектора.

Дванаести и тринаести коментар се односе на део 8.2 Посебан циљ 2: Унапређење поступка пореског надзора и пријаве и нису прихваћени. Није потребно посебно наводити контролу јавних паркиралишта, у делу борбе против нелегалне трговине државни органи прате и наведено.

Четрнаести и петнаести коментар се односе на део 8.3 Посебан циљ 3: Фискално и административно растерећење легалног пословања, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан.

Коментари Уније послодаваца Србије – Делимично прихваћено

Први коментар се односи на део 3.2 Правни оквир релевантан за сузбијање сиве економије, али није било конкретних предлога за измене, тако да нисмо ништа мењали у тексту Предлога програма. Напомињемо да су овде само набројани закони који имају утицај на сузбијање сиве економије.

Други коментар се односи на меру регулисања занатства, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан. Наведена област је први пут део Предлога програма и биће праћена у наредном периоду, те ће се приликом ревизије текста Програма, након две године, разматрати додатне измене.

Трећи коментар се односи на део 3.2 Правни оквир релевантан за сузбијање сиве економије, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан. Напомињемо да су овде само набројани закони који имају утицај на сузбијање сиве економије.

Четврти, пети, шести, седми, девети и десети коментар се односе на део 8.1 Посебан циљ 1: Јачање капацитета инспекција и прекршајних судова, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан. Предлогом програма је препозната важност јачања капацитета инспекција, као и повезивање пореске инспекције, пореске полиције, Министарства финансија и прекршајних судова. Такође, планирано је повећање капацитета свих инспекција, а рок је наведен 2022-2023. година због тога што је Акциони план припреман за период 2022-2023. година, а конкретни квартали биће дефинисани Акционим планом.

Осми коментар се односи на део 8.1 Посебан циљ 1: Јачање капацитета инспекција и прекршајних судова и није прихваћен. Не можемо одређивати специфично звање с обзиром да је у питању велики број инспектора који контролишу привредна друштва и предузетнике из различитих области, нпр. грађевинарства, заштите животне средине, пољопривреде, ветерине, просвете, здравства...

Једанаести, дванаести и тринаести коментар се односе на део 8.2 Посебан циљ 2: Унапређење поступка пореског надзора и пријаве и нису прихваћени. Наиме, да би се извршиле наведене законске измене потребно је спровести анализу, тако да у овом тренутку наведене измене нису прихваћене. Рок је наведен 2022-2023. година због тога што је Акциони план припреман за период 2022-2023. година, а конкретни квартали биће дефинисати Акционим планом.

Четрнаести коментар се односи на део 8.2 Посебан циљ 2: Унапређење поступка пореског надзора и пријаве, али није било конкретних предлога за измене, тако да текст Предлога програма није мењан. Напомињемо да ПУРС планира да прошири примену поступка електронске комуникације са пореским органима.

Петнаести, шеснаести, седамнаести, осамнаести, деветнаести двадесети коментар се односе на део 8.3 Посебан циљ 3: Фискално и административно растерећење легалног пословања, али нису прихваћени из разлога што би било потребно спровести анализу да би се извршиле наведене измене.

Имајући у виду наведено, Министарство финансија је све примедбе, предлоге и сугестије који су били усмерени на побољшање предложеног текста Предлога програма и који су у духу концепта на којем се тај предлог заснива, прихватило и уврстило у текст Предлога програма.

Београд, 15. март 2022. године